

http://www.eab.org.tr

Educational Research Association
The International Journal of
Educational Researchers 2018,
Speacial Issue 9(5): 40-45
ISSN: 1308-9501

http://ijer.eab.org.tr

Türkiye Futbol Federasyonu 2017 -2018 Süper Ligi İlk ve Son Üç Takimin Analizi

Mahmut Açak¹
Kemal Kurak²
Zeki Çoşkun³
Hasan Abanoz⁴
Serkan Düz⁵

Özet

Bu çalışma; 2017 -2018, 18 takımın yer aldığı Türkiye Futbol Federasyonu Süper liginde mücadele eden takımların sayısal değerler açısından analizi amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla İlnstat analiz programı tarafından yapılan Türkiye Süper Lig 2017-2018 özet analizinden faydalanılmıştır. Yapılan analizlerde en çok öne çıkan değerleri şu şekilde özetleyebiliriz. İlk üç takımın göl öncesi topa sahip olma oranı 29,2 saniye iken son üç takımın ortalaması 10,7 saniyedir. İlk üç takımın göl öncesi pas sayısı ortalaması 9,4 son üç takımın 3,2 dir. Atılan gollerin analizine bakıldığında ilk üç takımın attığı gollerin % 67,3'ü yerleşik hücumda %32,7'si kontra ataktadır. Son üç takımın ise attığı gollerin % 59,3'ü yerleşik hücumda %40,7'si kontra ataktadır. Takımların oyuncu bazında incelendiğinde; Hücumda pas golü, asist, asist ve gol, golle biten hücumda yer alma gibi kriterlerde ilk üç takım sporcuları ilk sıraları alırken son üç takımın sporcuları ilk 20 sporcu içerisinde bulunmamaktadır. Buna karşın gollük hataları yapan sporcuların ilk 10 içerisinde son üç takımın sporcuları bulunmaktadır. Pas, kilit pas, orta, ikili mücadeleler defansta, ikili mücadeleler hücumda değerlendirmelerde de ilk üç takım sporcular başarılı olduğu görülmektedir. Bireysel oyuncu bazında analiz edildiğinde ligin en başarılı ilk üç takımın kaleciler ilk 10, sol bekler, sağ bekler, stoperler, ön libero ve forvetler ilk 20 içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak sayısal statiklerde göstermiştir ki ilk üç ve son üç takımın sıralamadaki yerinin tesadüfi olmadığıdır.

Anahtar Kelimeler: Futbol, TFF Süper Ligi, Futbol Analizi.

¹ İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Malatya. m.acak@hotmail.com

² Göztepe Spor Futbol Takım Antrenörü, İzmir.

³ Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Elazığ

⁴ Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Çanakkale

⁵ İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Malatya. serkan.duz@inonu.edu.tr

GİRİŞ

Futbol takımlarının farklı oyun kalıpları maç analiz yöntemi ile belirlenir (2). Futbol oyuncularının ve tüm takımın performans gelişiminin değerlendirilmesi önemli ve anlamlı bir performans profili için gereklidir. Bu nedenle futbolda performans tanısı metotları kullanılır. Futbolda performans tanısı metotlarından biriside sistematik maç analizidir (3). Birçok alanda olduğu gibi futbolda da ilk hedef mükemmelliğe ulaşmaktır (4). Takım oyunu olan futbolda, maç analizi ile oyuncuların bireysel olarak kapasitelerinin geliştirilmesi ve böylece etkili bir birleşimin oluşturulması sağlanır (5). Dünyada popüler bir spor olan futbolda etkili bir oyunun gerçekleşmesinde antrenman sezonunun planlaması çok önemlidir. Maç analizi bu planlamaya yardımcı olur (6). Maç analizi ile farklı türdeki veriler ortaya konur (7). Analiz ile sadece sporcuların değil, hakem ve yardımcılarının da verileri maç analizi ile elde edilir (8).

Futbolda başarılı bir performansın gerçekleşmesinde katkı sağlayan en önemli faktörlerden biri takım koordinasyonudur. Maç analizi, futbol takımlarının karşılaştırılması ve niteliklerinin tanımlanmasında ilk adımdır (9). Maç analizi ile elde edilen verilerin bir araya getirilmesi çok önemlidir (10).

Maç analizi, oyun süresince gerçekleşen davranışsal olayların kaydedilmesini ve incelenmesini sağlar. Tek bir oyuncu üzerinde de yoğunlaşabilir, topun etrafındaki tüm oyuncuların hareket entegrasyonu üzerinde de yoğunlaşabilir (11). Ayrıca maç analizi ile farklı uzunluktaki şut ve pas verilerinin oranları belirlenebilir (12). Maç analizi, oyuncuların bireysel aktiviteleri hakkındaki veriler, takımı oluşturan her bir oyuncunun bireysel profili olarak ya da takım içinde karşılıklı etkileşimli olarak sınıflandırılabilir. Birçok çalışmada takım oyunlarında takım performansı ile başarısı arasında güçlü bir ilişki belirlenmiştir. Bu ilişki belirlenirken multi-level istatistiksel tekniklerin kullanılması tavsiye edilmiştir (11).

Maç analizlerinin geçerliliği testi, farklı oyun stilleri verileri ve bunların sonuçlarının karşılaştırılması ile gerçekleşir (13). Maç analizlerinde video-kamera ve bilgisayar sistemi kullanılmaktadır (14). Biz bu çalışmada 1nstat analiz programı tarafından yapılan çalışmadan kesitsel bölümler alınarak hazırlanmıştır. Bu veriler ışığında geleceğin futbolu ve oyuncu seçimine katkıda bulunmak için bu çalışma yapılmıştır.

METERYAL METOD

Bu çalışma; 2017 -2018, 18 takımın yer aldığı Türkiye Futbol Federasyonu Süper liginde mücadele eden takımların sayısal değerler açısından analizi amacıyla yapılmıştır. Bu sezonda Galatasaray spor şampiyon olurken, Fenerbahçe ikinci, Başakşehir üçüncü olmuştur. Bu amaçla 1nstat analiz programı tarafından yapılan Türkiye Süper Lig 2017-2018 özet analizinden faydalanılmıştır.

Analiz Kriterleri; Takımların oynadığı maç sayısı, galibiyeti, beraberlikleri, mağlubiyetleri, atılan goller, yenen goller, averajları, puanları, gol öncesi ortalama pas sayıları. Maçta atılan gollerin bölgesel dağılımı: Yerleşik hücumdan, kontra ataklardan, sağ kanattan, merkezden, sol kanattan atak yüzdeleri. Takımların pas yüzdeleri: Toplam hazırlık pasları, adresi bulan paslar, hücumda / İisabetli paslar, kilit / İisabetli pasların yüzdeleri. Gol ve asist yüzdeleri. Oyuncu pas sayısı ve yüzdeleri. Gol ile biten hücumda yer alan oyuncular ve gollük yapılan hatalar. Kaleciler; Oyunda kaldığı süre, yediği gol, kurtarış ve kaleci çıkışlar. Sol bekler, sağ bekler, stoper, ön libero ve forvetlerin; Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Faullerin yüzdeler ifade ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. 2017 -2018 Süper Ligi İlk ve Son Üç Takım Puanları

Sıralama	Takım	OM	G	B	M	AG	YG	A	P
1	Galatasaray	34	24	3	7	75	33	42	75
2	Fenerbahçe	34	21	9	4	78	36	42	72
3	Başakşehir	34	22	6	6	62	34	28	72
16	Osmanlıspor	34	8	9	17	49	60	-11	33
17	Gençlerbirliği	34	8	9	17	37	54	-17	33
18	Karabükspor	34	3	3	28	20	86	-66	12

OM: Oynadığı maç sayısı, **G:** Galibiyet, **B:** Beraberlik, **M:** Malübiyet, **AG:** Atılan Gol, **YG:** Yenen Gol, **A:** Avaraj, **P:** Puan

Tablo 2. Gol öncesi ortalama pas sayısı

Sıralama	Takım	Pas sayısı
1	Galatasaray	10.5
2	Fenerbahçe	9.7
3	Başakşehir	8.4
16	Osmanlıspor	4.1
17	Gençlerbirliği	3.9
18	Karabükspor	1.6

İlk üç takımın göl öncesi pas sayısı ortalaması 9,4 son üç takımın 3,2 dir.

Tablo 3. Maçta atılan goller

Sıra	Takım	Yerleşik Hücumda		Kontra Ataklarda		Sağ Kanattan		Merkezden		Sol Kanattan	
1	Galatasaray	40	% 67	20	% 33	22	% 37	17	% 28	21	% 35
2	Fenerbahçe	40	% 71	20	% 33	21	% 38	16	% 29	19	% 34
3	Başakşehir	27	% 64	15	% 36	16	% 38	14	% 33	12	% 29
16	Osmanlıspor	18	% 58	13	% 42	8	% 26	15	% 48	8	% 26
17	Gençlerbirliği	14	% 50	14	% 50	7	% 25	10	% 36	11	% 39
18	Karabükspor	7	% 70	3	% 30	4	% 40	3	% 30	3	% 30

Atılan gollerin analizine bakıldığında ilk üç takımın attığı gollerin % 67,3'ü yerleşik hücumda % 32,7'si kontra ataktadır. Son üç takımın ise attığı gollerin % 59,3'ü yerleşik hücumda % 40,7'si kontra ataktadır.

Tablo 4. Takımların Paslarının; Toplam, Hazırlık pasları / Adresi bulanlar Hücum / İsbetli Kilit / İsbetli pas yüzdeler dağılımları

Sıra	Takım	Toplam		Hazırlık pasları / Adresi bulanlar		Hücum / İsbetli		Kilit / İsbetli	
1	Galatasaray	526 / 444	% 84	157 / 156	% 99	350 / 278	% 79	19 / 10	% 52
2	Fenerbahçe	532 / 447	% 84	126 / 125	% 99	388 / 312	% 80	17 / 10	% 57
3	Başakşehir	601 / 515	% 86	178 / 177	% 99	405 / 329	% 81	18 / 9	% 52
16	Osmanlıspor	409 / 328	% 80	79 / 79	% 99	316 / 242	% 77	14 / 7	% 49
17	Gençlerbirliği	387 / 294	% 76	82 / 81	% 100	292 / 207	% 71	13 / 6	% 45
18	Karabükspor	443 / 357	% 81	105 / 104	% 99	327 / 248	% 76	11 / 4.9	% 44

Takımların oyuncu bazında incelendiğinde; Hücumda pas golü, asist, asist ve gol, golle biten hücumda yer alma gibi kriterlerde ilk üç takım sporcuları ilk sıraları alırken son üç takımın sporcuları ilk 20 sporcu içerisinde bulunmamaktadır.

Tablo 5. Takımların gol ve asist sayıları

Sıralama	Takım	Gol			Asist		
		Oyuncu	Gol	90 dk ortalama	Oyuncu	Asist	90 dk ortalama
1	Galatasaray	Gomis	29	0.9	Rodrigues	10	0.3
2	Fenerbahçe	Giuliano	14	0.5	Valbuena	10	0.5
3	Başakşehir	Adebayor	15	0.5	Emre	10	0.4
16	Osmanlıspor	Gürler	12	0.4	0	0	0
17	Gençlerbirliği	0	0	0	0	0	0
18	Karabükspor	0	0	0	0	0	0

Tablo 6. Oyuncu pas sayısı ve yüzdesi

Sıralama	Takım	Oyuncu	Pas		Oyuncu	Kilit Pas	
			Pas	90 dk ortalama		Kilit Pas	90 dk ortalama
1	Galatasaray	Belhanda	1725/1397 % 81	61 / 49	Belhanda	119/59 %50	4.2/ 2.1
2	Fenerbahçe	Souza	1845/1636 % 89	54/48	Dirar	93/47 %51	3.5/1.8
3	Başakşehir	Clichy	2220/1853 %83	67/56	Visca	108/57 %53	3.2/1.7
16	Osmanlıspor	0	0	0	0	0	0
17	Gençlerbirliği	0	0	0	0	0	0
18	Karabükspor	0	0	0	0	0	0

Tablo 7. Gol ile biten hücumda yer alan oyuncular ve gollük yapılan hatalar

Sıralama	Takım	Oyuncu	Gol		Oyuncu	Hatalar	
			Gol	90 dk ortalama		Hatalar	90 dk ortalama
1	Galatasaray	Gomis	38 %51	1.2	Maicon	11 %33	0.4
2	Fenerbahçe	Giuliano	35 %45	1.1	0	0	0
3	Başakşehir	Visca	39 %63	1.2	0	0	0
16	Osmanlıspor	0	0	0	Curuksu	19 %32	0.7
17	Gençlerbirliği	0	0	0	Politsevich	15 %28	0.5
18	Karabükspor	0	0	0	Kravchenko	16 %19	1

Tablo 8. Kaleciler; Oyunda kaldığı süre, yediği gol, kurtarış ve kaleci çıkışlar

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Yediği gol	Kurtarış	Kaleci çıkışlar/ Başarılı
1	Galatasaray	Muslera	266	3175	33	77 %70	138/132 %96
2	Fenerbahçe	Volkan	278	2421	23	66 %74	90/84 %93
3	Başakşehir	Volkan	263	3263	34	94 %73	98/92 %94
16	Osmanlıspor	Karcemarskas	260	2306	41	70 %63	66/60 %91
17	Gençlerbirliği	Hopf	250	3172	54	94 %64	83/70 %84
18	Karabükspor	Rybka	220	1823	43	48 %53	104/84 %81

Tablo 9. Solbekler: Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Gol/ Asist	Şut/ Kaleyi Bulan	Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller
1	Galatasaray	Latovlevici	265	733	0/1	6/1	7/7
2	Fenerbahçe	İsmail	287	1060	0/3	18/6	28/22
3	Başakşehir	Clichy	269	1973	0/4	4/1	26/19
16	Osmanlıspor	Tiago Pinto	250	2356	1/1	13/2	35/24
17	Gençlerbirliği	Çiftçi	236	2660	2/2	14/5	58/13
18	Karabükspor	Rybka	228	1371	0	12/5	18/18

Tablo 10. Sağbekler: Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Gol/Asist	Şut/ Kaleyi Bulan	Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller
1	Galatasaray	Mariano	290	2181	2/6	6/5	21/15
2	Fenerbahçe	İsla	290	1650	0/3	6/1	19/18
3	Başakşehir	Junior Caicara	272	2927	0/7	11/3	46/15
16	Osmanlıspor	Vrsajevic	238	2150	0/2	10/2	22/11
17	Gençlerbirliği	Oğuz	246	2379	1/1	21/3	44/52
18	Karabükspor	Aslantaş	215	1452	0	2/1	21/25

Tablo 11. Stoperler: Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Gol/Asist	Şut/ Kaleyi Bulan	Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller
1	Galatasaray	Maicon	290	2665	5/0	33/12	19/14
2	Fenerbahçe	Skrtel	287	2025	3/0	11/4	34/15
3	Başakşehir	Epureanu	282	2945	6/0	28/14	39/25
16	Osmanlıspor	Maxso	257	1618	1/0	6/2	13/6
17	Gençlerbirliği	Politsevich	247	2694	0/1	18/4	27/19
18	Karabükspor	Gaman	241	964	0	1/0	10/5

Tablo 12. Ön libero: Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Gol/Asist	Şut/ Kaleyi Bulan	Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller
1	Galatasaray	N'Diaye	288	1558	1/3	17/5	44/35
2	Fenerbahçe	Souza	291	3084	3/1	32/7	30/47
3	Başakşehir	Emre	281	2129	3/10	36/17	30/43
16	Osmanlıspor	Çağırın	264	1940	8/1	49/21	48/35
17	Gençlerbirliği	Scekic	243	2130	2/1	13/4	49/7
18	Karabükspor	Skulason	241	1204	1/0	4/1	21/12

Tablo 13. Forvetler: Oyunda kaldığı süre, Gol/Asist, Şut/ Kaleyi Bulan, Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller

S.	Takım	Oyuncu	Instat index	Oyunda kaldığı süre	Gol/Asist	Şut/ Kaleyi Bulan	Yaptığı Fauller/ Yapılan Fauller
1	Galatasaray	Gomis	300	2973	29/5	116/55	46/34
2	Fenerbahçe	Fernando	271	938	9/1	38/19	29/19
3	Başakşehir	Erdoğan	250	447	4/0	12/7	4/9
16	Osmanlıspor	Batdal	242	672	2/1	10/6	15/9
17	Gençlerbirliği	Skuletic	240	1827	8/3	44/25	35/28
18	Karabükspor	Keles	209	1205	1/0	16/11	16/25

TARTIŞMA

Çakıroğlu'nun yaptığı araştırmada, Türkiye Süper Ligi ve Şampiyonlar Ligi'nde, başarılı hücumların daha çok 1–5 pas arasında meydana geldiği belirlendi (25). M. Hughes ve I. Franks, 1990–1994 Dünya Kupasındaki pas sayılarını incelemiş ve 1990 Dünya Kupasında toplam pasların %84'ünün, 1994 Dünya Kupasında ise toplam pasların % 80 'inin 4 pas ve aşağısıyla yapıldığını belirlemişlerdir (12). Eniseler, Türkiye Profesyonel 3. Futbol Ligi takımlarından Bergamaspör'un 1992– 1993 ve 1993–1994 sezonunda oynadığı toplam 39 maçın analizini yapmış ve gollerin % 86,9'unun 3 ve daha az sayıdaki pas sonucu meydana geldiğini belirlemiştir (3). Bu sonuçlar ile çalışma sonuçlarımız benzerlik göstermektedir.

KAYNAKÇA

1. Carling C, Williams A, M Reily T. Handbook of Soccer Match Analysis. Newyork, 2007.
2. Scoulding A, James N, Taylor J. Passing in the Soccer World Cup 2002. International Journal of Performance Analysis in Sport, Volume 4, Issue 2, 36–41, 2004.
3. Eniseler N. Futbolda Sistematik Maç Analizi (I). Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Sayı 4, 24–26, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1995.
4. Williams A, Reily T. Talent Identification and Development in Soccer. Journal of Sports Sciences, 18, 657–667, 2000.
5. Reily T. An Ergonomics Model of the Soccer Training Process. Journal of Sports Sciences, 23(6): 561–572, 2005.
6. Capranica L, Tessitore A, Guidetti L, Figura F. Heart Rate and Match Analysis in PrePubescent Soccer Players. Journal of Sports Sciences, 19, 379–384, 2001.

7. Nicholas C, Nuttall E, F. Williams C. The Loughborough Intermittent Shuttle Test: A Field Test That Simulates the Activity Pattern of Soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18, 97–104, 2000.
8. Helsen W, Bultynck J. Physical and Perceptuel-Cognitive Demands of Top-Class Refereeing in Association Football. *Journal of Sports Sciences*, 22, 179–189, 2004.
9. Ferrario F, V. Sforza C, Duhnani S, Michielon G, Mauro F. Morphological Variation of the Repeatability of Soccer Offensive Schemes. *Journal of Sports Sciences*,17, 89–95, 1999.
10. Hughes M, Cooper S, M. Nevill A. Analysis Procedures for Non-parametric Data from Performance Analysis. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, Volume 2, Issue 1, 6–20, Cardiff, 2002.
11. Carron C, Bray S. Team Cohesion and Team Success in Sport. *Journal of Sports Sciences*, 20, 119–126, 2002.
12. Huges M, Franks I. Analysis of Passing Sequences, Shots and Goals in Soccer. *Journal of Sports Sciences*, 23(5): 509 – 514, 2005.
13. Tenga A, Larsen Q. Testing the Validity of Match Analysis to Describe Playing Styles in Football. *International Journal of Performance Analysis in Sport*. Volume 3, Issue 2, 90–102, 2003.
14. Tessitore A, Meeusen R, Tiberi M, Cortis C, Pagano R. Aerobic and Aerobic Profiles, Heart Rate and Match Analysis in Older Soccer Players. *Ergonomics*, Vol. 48, 1366–1377, 2005.